INFORMATICĂ · CLASA A VI-A · STRUCTURI REPETITIVE · LECȚIA 3

Structura repetitivă condiționată anterior (cât timp ... execută)

Durată: 45 min Nivel: gimnaziu Înainte: lecțiile g6-02

CE VEI ȘTI DUPĂ LECȚIE

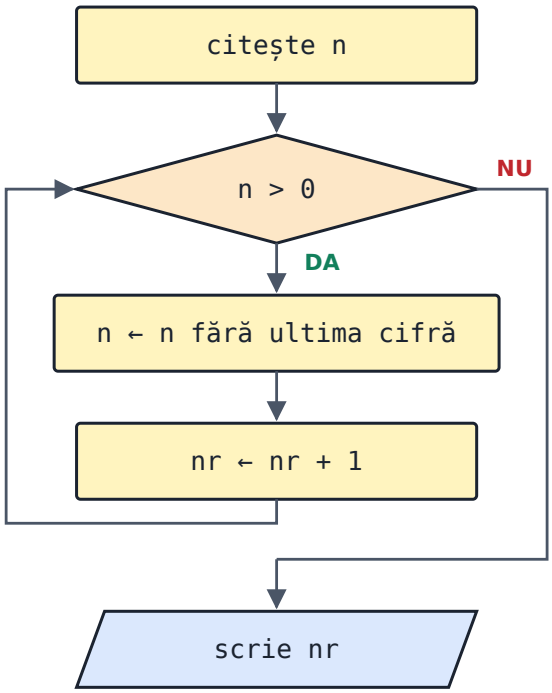
- Folosești repetiția când nu știi dinainte de câte ori se repetă.
- Înțelegi că testul se face ÎNAINTE de fiecare repetare.
- Folosești în Scratch blocul „repetă până când” și înțelegi legătura cu „cât timp”.
- Urmărești un algoritm cu „cât timp” într-un tabel.

1. Când nu știm de câte ori

„Mergi înainte **cât timp** nu ai ajuns la perete.” Nu știm câți pași sunt: depinde de cameră. Repetăm **cât timp** o condiție este adevărată și ne oprim când devine falsă.

```
cât timp nu am ajuns la perete execută
    fă un pas
sfârșit cât timp
```

Condiția se verifică **înainte** de fiecare pas. Dacă de la început ești lângă perete, nu faci niciun pas (**zero repetări** este posibil).

testul „n > 0” se face ÎNAINTE de fiecare repetare

Schema logică

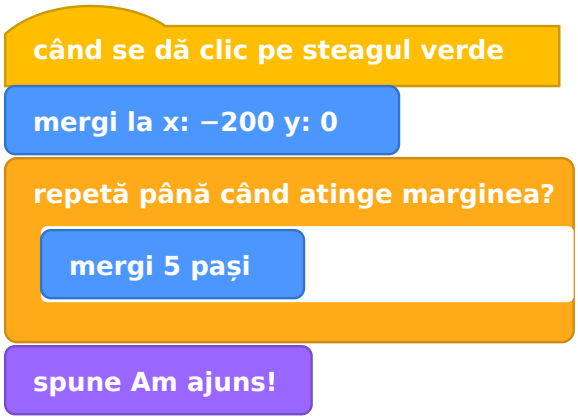
DE CE AȘA?

De ce testul este în romb, înaintea corpului? Pentru că înainte de orice pas ne întrebăm „mai merită să continui?”. Dacă răspunsul este NU de la început, săgeata NU ocolește corpul și nu se execută nimic.

2. În Scratch: „repetă până când”

Scratch are blocul `repetă până când < condiție >`. El verifică tot **înainte**, dar se oprește când condiția devine **adevărată**. Deci:

> „repetă până când **ating marginea**” = „cât timp **NU** ating marginea, repetă”

Scratch

DE ȘTIUT

Același algoritm se poate scrie cu „cât timp condiția" sau cu „până când opusul condiției". Important este să știi **când se oprește**: la „cât timp" se oprește când condiția devine **falsă**; la „repetă până când" se oprește când devine **adevărată**.

3. Exemplu numeric: câte cifre are un număr?

Două operații utile: `n mod 10` = ultima cifră (rest la împărțirea cu 10) și `n div 10` = n **fără** ultima cifră (câtul împărțirii; 365 div 10 = 36).

```
citește n
nr ← 0
cât timp n > 0 execută
    n ← n div 10
    nr ← nr + 1
sfârșit cât timp
scrie nr
```

Urmărirea pentru n = 365:

când testul devine fals, repetiția se oprește și afișăm nr = 3

Urmărire

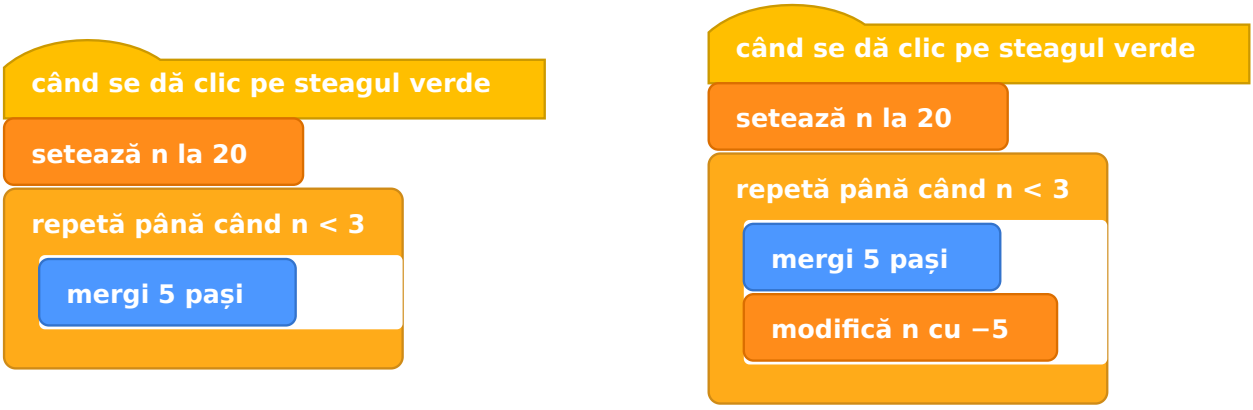
Pas	n înainte	n > 0?	n după	nr
1	365	da	36	1
2	36	da	3	2
3	3	da	0	3
4	0	**nu** → stop		**3**

DE CE AȘA?

De ce se oprește? La fiecare pas n scade (se pierde o cifră) și în cele din urmă ajunge 0, când condiția `n > 0` devine falsă. Orice repetiție trebuie să facă, în interior, ceva care **apropie condiția de oprire**.

4. Atenție: bucla care nu se mai oprește

Dacă în interior nu se schimbă nimic din condiție, repetiția nu se termină niciodată („**buclă infinită**"). În Scratch apeși butonul roșu de stop.

Buclă infinită

5. Greșeli frecvente

Greșeala	Efect	Corect
uiți să schimbi variabila din condiție	buclă infinită	`n ← n div 10`, `modifică n cu −5`
condiție greșită (`n ≥ 0` în loc de `n > 0`)	un pas în plus; la cifre numără 4 în loc de 3	verifică cu un exemplu
confunzi „cât timp” cu „până când”	opusul condiției	cât timp C = până când nu C
uiți inițializarea (`nr ← 0`)	rezultate ciudate	pune valoarea de început
pui prea multă pauză în interior	joc lent	`așteaptă` mic

6. Exersează pe hârtie

1. Urmărește în tabel: `n ← 20`, `cât timp n > 3 execută n ← n − 5`. Ce valoare are n la final? De câte ori s-a repetat?

2. Câte cifre are 7? Dar 1000? Aplică algoritmul din lecție.

3. Suma cifrelor lui 253: `s ← 0`, `cât timp n > 0 execută s ← s + n mod 10, n ← n div 10`. Completează tabelul.

4. Câte repetări are `x ← 1; cât timp x < 50 execută x ← x * 2`? Care este valoarea finală a lui x?

5. Câte repetări are `cât timp 1 = 2 execută …`? Dar `cât timp 1 = 1 execută …` (fără nicio schimbare)?

6. Scrie condiția pentru „cât timp pisica nu atinge peretele” folosind `repetă până când` în Scratch.

7. Algoritmul „afișează numerele de la 1 la 5” cu `cât timp`: completează `i ← 1`, `cât timp ___ execută`, `scrie i`, `___`, `sfârșit cât timp`.

8. Ce afișează `n ← 12`, `cât timp n > 0 execută scrie n, n ← n − 4`?

9. Care este ultima cifră a lui 4079? Dar numărul fără ultima cifră? (cu `mod` și `div`)

10. De ce poate „cât timp" să nu se execute deloc, iar „pentru i ← 1, n" (cu n ≥ 1) se execută mereu cel puțin o dată?

7. Provocări în Scratch

1. Personajul cade de sus (y scade cu 3) **până când** atinge pământul (o culoare verde desenată jos).
2. Joc „ghicește numărul": calculatorul alege un număr între 1 și 20; **repetă până când** răspunsul e corect, spunând „mai mare" sau „mai mic" (deocamdată cu `întreabă`).
3. Pisica merge la dreapta **până când** atinge marginea, apoi se întoarce și merge înapoi.
4. **Dificil:** un program care numără câte cifre are numărul introdus (algoritmul din lecție, în Scratch cu `restul împărțirii` și `rotunjește în jos`).

8. Mini-grile

1. La `cât timp C execută`, corpul se execută de cel puțin: a) 0 ori b) 1 dată c) 2 ori d) de n ori

2. `repetă până când < atinge marginea? >` se oprește când: a) atinge marginea b) nu atinge marginea c) după 10 pași d) niciodată

3. Pentru n = 365, câte repetări face algoritmul de numărare a cifrelor? a) 2 b) 3 c) 4 d) 365

4. Cum se numește repetiția a cărei condiție nu devine niciodată falsă? a) buclă infinită b) buclă scurtă c) buclă pentru d) buclă goală

9. Mai departe (pentru curioși)

`mod` și `div` în programare. Aceste operații sunt peste tot: `mod` pentru „par/impar", „multiplu de", ultima cifră; `div` pentru a „tăia" cifre. În C++ se scriu `%` și `/` (între numere întregi), în Python `%` și `//`.

De la cifre la numere speciale. Cu `cât timp` + `mod` + `div` poți verifica: este un număr palindrom (121)? are toate cifrele pare? care e cea mai mare cifră? Sunt problemele clasice din clasa a IX-a.

Viteza. Un calculator face miliarde de pași pe secundă: o buclă infinită „îngheață" programul imediat. De aceea programatorii gândesc mereu: „ce se schimbă în interior ca să ajung la oprire?".

10. Ce am învățat

- `cât timp condiție` = repetă cât e adevărată; testul e înainte (se poate să nu repete deloc).
- În Scratch: `repetă până când` se oprește când condiția devine adevărată.
- În interior trebuie să se schimbe ceva, altfel bucla nu se oprește.
- `n mod 10` = ultima cifră; `n div 10` = n fără ultima cifră.

Citește și exersează în plus

- Scratch — editorul online — aici rulezi exemplele din lecție https://scratch.mit.edu/projects/editor/

- Scratch Wiki — Control blocks — repetările în Scratch: repetă, la nesfârșit, repetă până când (engleză) https://en.scratch-wiki.info/wiki/Control_Blocks
- Code.org — Hour of Code — puzzle-uri cu repetiții și condiții, gratuite https://code.org/hourofcode/overview

Răspunsuri

Exersează pe hârtie

1.

	n	n > 3?
început	20	
test n > 3	20	**da**
n ← n − 5	15	
test	15	**da**
n ← n − 5	10	
test	10	**da**
n ← n − 5	5	
test	5	**da**
n ← n − 5	0	
test	0	**nu → stop**

repetat de 4 ori; la final n = 0

Urmărire n = 20

Se repetă de **4 ori**; la final **n = 0**.

2. 7 are **1** cifră (7 → 0 într-un pas); 1000 are **4** cifre (1000 → 100 → 10 → 1 → 0).

3. n = 253: s = 3, n = 25; s = 3 + 5 = 8, n = 2; s = 8 + 2 = 10, n = 0. Suma cifrelor: **10**.

4. x = 1, 2, 4, 8, 16, 32, 64: la 64 testul `x < 50` este fals. S-a repetat de **6** ori; x final = **64**.

5. `cât timp 1 = 2` nu se execută deloc (**0** repetări); `cât timp 1 = 1` fără modificări se repetă **la infinit**.

6. `repetă până când < atinge peretele? >` (se oprește când atinge peretele).

7. `i ← 1` / `cât timp i ≤ 5 execută` / `scrie i` / `i ← i + 1` / `sfârșit cât timp`.

8. n = 12, 8, 4, apoi 0 (oprire). Afișează **12 8 4**.

9. 4079 mod 10 = **9**; 4079 div 10 = **407**.

10. La „cât timp" condiția se verifică la început și poate fi falsă de la început → 0 repetări. La „pentru i ← 1, n" cu n ≥ 1 sunt n repetări, deci cel puțin una.

Mini-grile

1. a. **2.** a. **3.** b. **4.** a.
